

Τα επίπεδα ανασυγκρότησης της τουρκικής πολιτικής στην Κύπρο

Μετά τα δημοψηφίσματα του 2004 και το πολιτικό προβάδισμα που ομολογουμένως απέκτησε η Τουρκία διεθνώς, η πολιτική της Αγκυρας στο Κυπριακό άρχισε να παρουσιάζει στοιχεία «ανασυγκρότησης». Η διαφοροποίηση καταγράφηκε και σε προγραμματικό επίπεδο. Αξίζει να υπενθυμιστεί ότι το προεκλογικό πρόγραμμα του Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης στις εκλογές του 2002 αναφερόταν σε λύση «βελγικού μοντέλου των δύο κυρίαρχων κοινοτήτων». Στις εκλογές του 2007 και 2011, η λύση του Κυπριακού περνούσε μέσα από τη «διατήρηση των ισορροπιών στην Ανατολική Μεσόγειο και την αναβάθμιση της ΤΔΒΚ».

Του

ΝΙΚΟΥ ΜΟΥΔΟΥΡΟΥ

Αυτή η στροφή της τουρκικής κυβέρνησης προωθούσε μια εντελώς νέα φιλοσοφία για την Κύπρο, η οποία απομακρυνόταν από την παραδοσιακή κεραλική αντίληψη περί στρατιωτικής ασφάλειας. Από το 2007 και σε συνδυασμό με την αλλαγή των διεθνών και περιφερειακών συγκυριών, η κυβέρνηση Ερντογαν έθεσε σε προτεραιότητα μια έννοια «οικονομικής ασφάλειας» στην Ανατολική Μεσόγειο, μέρος της οποίας ήταν η δημιουργία ενός άλλου πολιτικού και οικονομικού καθεστώτος στα κατεχόμενα. Την ίδια στιγμή, το νέο πλαίσιο σχέσεων της Τουρκίας με την τουρκοκυπριακή κοινότητα διαφοροποιούσε σε μεγάλο βαθμό και την έννοια της «σταθερότητας» μεταξύ των δύο μερών. Από τη «σταθερότητα» στην ολοκληρωτική εξάρτηση της κοινότητας από την αναπαραγωγή των χωριστών δομών, η σχέση μεταφέρθηκε στη «σταθερότητα» του μετασχηματισμού που οδηγούσε πλέον την κοινότητα στην ολοκληρωτική της περιθωριοποίηση από τις τουρκικές επιχειρηματικές ελίτ και τους φορείς τους.

Με λίγα λόγια, η προαναφερθείσα περίοδος χαρακτηρίστηκε έντονα από την εισαγωγή μιας νέας διαδικασίας «κοινωνικής μηχανικής» που στόχευε στην όσο το δυνατό μεγαλύτερη αλλαγή της λειτουργίας των δομών έτσι όπως αυτές οικοδομήθηκαν με την εισβολή του 1974. Αυτή η προσπάθεια μοιραία επηρέασε όλες ανεξαιρέτως τις εκφάνσεις τις καθημερινότητας των Τουρκοκυπρίων. Τα τριχρόνα οικονομικά πρωτόκολλα, αναδείχθηκαν σε περιεκτικούς μηχανισμούς μετασχηματισμού ακόμα και της ταυτότητας των Τουρκοκυπρίων, στα μέτρα και στους ιδεολογικούς άξονες που επιβλήθηκαν η τουρκική κυβέρνηση. Οι μαζικές κινητοποιήσεις του 2011, αλλά και οι νέες διεκδικήσεις της

κοινότητας έναντι της Τουρκίας, αντικατοπτρίζουν ακριβώς την κορύφωση των αντιδράσεων ενάντια στην περιθωριοποίησή της. Η «ανασυγκρότηση» της πολιτικής της Αγκυρας, όπως θα έπρεπε να ήταν αναμενόμενο, επηρεάζει τώρα με συγκεκριμένο τρόπο και το τραπέζι των συνομιλιών. Φαίνεται μάλιστα να υιοθετεί μονόπλευρα και να ερμηνεύει κάπως αυθαίρετα πτυχές των εξελίξεων στην ελληνοκυπριακή κοινότητα με κορυφαία την οικονομική κρίση και τις εξελίξεις στα ζητήματα ενέργειας. Συνεπώς στο σημείο αυτό θα ήταν χρήσιμο να κατατεθούν κάποιες βασικές κατευθυντήριες γραμμές που αναμένεται να ακολουθήσει η Αγκυρα και η τουρκοκυπριακή ηγεσία. Σε ένα πρώτο επίπεδο διαφαίνεται μια νέα εξέλιξη στο περιεχόμενο λύσης-διευθέτησης του Κυπριακού. Χαρακτηριστικά το ντοκουμέντο που κατέθεσε ο Αχμέτ Νταβούτογλου στην Εθνοσυνέλευση για τον προϋπολογισμό του 2013, υπογραμμίζει ότι «εάν η λύση που επιθυμεί η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν είναι συνεταιρισμός, τότε θα πρέπει να γίνουν

σκέψεις και για λύση που δε θα τον περιλαμβάνει». Σε συνέχεια αυτού, ο Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας ανέφερε πρόσφατα σε συνέντευξή του ότι η λύση μπορεί να αναζητηθεί και «σε μια βάση εκτός του Σχεδίου Ανάν». Οι παραπομπές στα σημεία αυτά είναι ξεκάθαρες: Η τουρκική πλευρά παρουσιάζεται πρόθυμη να συζητήσει άλλες μορφές λύσης του προβλήματος στην Κύπρο που να μην συμπεριλαμβάνουν το διαμοιρασμό εξουσίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων σε ένα κοινό κράτος. Αφήνεται μάλιστα να νοηθεί ότι η κατάσταση στην ελληνοκυπριακή πλευρά ευνοεί έναν τέτοιο διάλογο. Εδώ έγκειται και η μερική «αυθαιρεσία» στην ερμηνεία των εξελίξεων στην ελληνοκυπριακή κοινότητα. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, μπαίνει το ζήτημα των χρονοδιαγραμμάτων λήξης των συνομιλιών. Η θέση αυτή δεν είναι νέα, όμως υπάρχει η πιθανότητα αυτή τη φορά τα χρονοδιαγράμματα να τεθούν ως μια μορφή προϋπόθεσης για την έναρξη απευθείας συνομιλιών στο Κυπριακό. Η βάση νομιμοποίησης αυτής της θέσης θα είναι φυσικά η μακρά περίοδος μη επίλυσης του προβλήματος, αλλά και η διεκδίκηση της Τουρκίας για αλλαγή της «τάξης πραγμάτων» στην Ανατολική Μεσόγειο με τρόπο που να προσαρμόζεται στην ευρύτερη πολιτική οικονομικής και εμπορικής ενσωμάτωσης που ακολουθεί τα τελευταία χρόνια. Στο σημείο αυτό, τα ζητήματα ενέργειας αποκτούν σταδιακά στρατηγικό περιεχόμενο για τις κινήσεις της Αγκυρας στο αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.

Στο τρίτο επίπεδο εισέρχονται τα σενάρια για μια γενικότερη «αλλαγή στρατηγικής» και «δομής του διαλόγου», τα οποία επεξεργάζεται η Τουρκία. Μια από τις σκέψεις είναι η δημιουργία μιας παράλληλης διαδικασίας, η οποία θα επικεντρώνεται σε ζητήματα συνεργασίας των δύο κυπριακών πλευρών. Συγκεκριμένα αυτή η συνεργασία μπορεί να περι-

λαμβάνει ζητήματα εμπορίου, ενέργειας, τουρισμού, συγκοινωνιών στην ευρύτερη περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου. Πιθανότατα θα παίρνει σταδιακά τη μορφή μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης και θα λειτουργεί ως μια μορφή «σχεδίου Β» στην περίπτωση μη λύσης-διευθέτησης. Μάλιστα η δημόσια προεκλογική παρέμβαση του Αρχιεπισκόπου περί περάσματος του αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου από την Τουρκία «εφόσον εξυπηρετεί τα συμφέροντά μας», έτυχε αξιολόγησης από την Τουρκία ακριβώς στο εξής σημείο: εφόσον η περιεκτική λύση στο Κυπριακό είναι απομακρυσμένη περίπτωση, τότε άλλες μορφές συνεργασίας πέραν του κοινού κράτους μπορούν να συζητηθούν.

Επομένως, απέναντι στο προαναφερθέν ολοκληρωμένο σκεπτικό – έστω και ανεπίσημο – της Αγκυρας, η Λευκωσία οφείλει να προχωρήσει στους δικούς της σχεδιασμούς. Εστω και αν στο παρόν στάδιο λόγω αντικειμενικών και υποκειμενικών παραγόντων, δεν αναμένεται μια δυναμική έναρξη ουσιαστικού διαλόγου στο Κυπριακό, εντούτοις το πολιτικό μας πρόβλημα δε θα πάψει να επηρεάζεται καθοριστικά από τις διεθνείς και περιφερειακές εξελίξεις. Η μη ύπαρξη διαλόγου, καθόλου δεν εμποδίζει τις πολιτικές και κοινωνικές δυναμικές στην Κύπρο και τη γειτονιά της από του να λειτουργούν και μάλιστα υπό τη μορφή «τελεσμένων». Αρα μια πρώτη ωφέλιμη «άσκηση» της ελληνοκυπριακής πλευράς θα πρέπει να συμπεριλάβει τη χαρτογράφηση των ισορροπιών έτσι όπως αναπτύσσονται ανάμεσα στην τουρκοκυπριακή κοινότητα, καθώς και τη σύναψη συμμαχιών με εκείνες τις τουρκοκυπριακές δυνάμεις που ακόμα πιστεύουν στο κοινό κυπριακό κράτος.

***Μέλος Ε.Σ. Ινστιτούτου Ερευνών «Προμηθέας»**

JOY GOES THE EXTRA MILE.

Το νέο BMW X3, είναι έτοιμο να σας ακολουθήσει σε κάθε περίπτωση. Προσφέρει εξαιρετική δύναμη και μειωμένες εκπομπές ρύπων, με ακόμη μεγαλύτερη οικονομία στην κατανάλωση καυσίμων που αγγίζει τα 5,6 l/100km. Εξοπλισμένο με την υπηρεσία BMW Service Inclusive, για να απολαμβάνετε το προγραμματισμένο service για 5 χρόνια ή μέχρι τη συμπλήρωση 100,000 χλμ., χωρίς κανένα δικό σας κόστος. Η τιμή περιλαμβάνει επίσης αυτόματο κιβώτιο 8 ταχυτήτων, μεταλλική μπιλά, park distance control και cruise control. Μάθετε περισσότερα στο www.bmw.com.cy

BMW X3 xDrive 20d. €44.900* ΜΕ ΑΥΤΟΜΑΤΟ ΚΙΒΩΤΙΟ ΤΑΧΥΤΗΤΩΝ.

Κάντε Like στη σελίδα μας στο [facebook.com/BMW.Cyprus](https://www.facebook.com/BMW.Cyprus)

BMW EfficientDynamics

X3 xDrive 20d 5,6 l/100 km 147 g/km

Χαρ. Πηλακούτας Λτδ. Παγκύπριος αριθμός: 77 77 16 00

* Στην τιμή δεν συμπεριλαμβάνονται τα τέλη εγγραφής και η άδεια κυκλοφορίας. Η τιμή ισχύει για περιορισμένο αριθμό αυτοκινήτων από stock. Ο εξοπλισμός του βασικού μοντέλου μπορεί να διαφέρει από αυτόν της φωτογραφίας.

Σαρώστε το QR Code και απολαύστε το Νέο BMW X3.

BMW X3 xDrive 20d: Μικτή κατανάλωση καυσίμου: 5.6 l/km, εκπομπές ρύπων CO₂ 147 g/km.